

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2010-2011

19 JUILLET 2011

Proposition de loi modifiant la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs en vue de créer une base de données relative aux sinistres

(Déposée par MM. Ahmed Laaouej
et Louis Siquet)

DÉVELOPPEMENTS

Selon le rapport 2010 de l'Ombudsman des assurances, depuis 2009, les plaintes des assurés ont progressé de 21 % dans la branche automobile du secteur des assurances (1). En ce qui concerne l'assurance RC Auto obligatoire, les consommateurs seraient en particulier mécontents de la gestion des contrats et près de 36 % des doléances concerneraient le montant et le paiement de la prime (2). Pour diminuer le taux des plaintes relatives aux primes d'assurance, les auteurs estiment qu'il est opportun de renforcer l'information des assurés en ce qui concerne les sinistres. En effet, la prime d'une assurance couvrant la responsabilité civile en matière de véhicules automobiles est, en plus ou moins grande partie, influencée par les sinistres dont l'assuré a été reconnu responsable dans le passé. Afin d'établir cette personnalisation *a posteriori* de la prime, le candidat-assuré doit fournir à l'assureur une information aussi complète et correcte que possible concernant ces sinistres.

Actuellement, cette preuve est à fournir au moyen d'une attestation de sinistralité, dont le contenu est fixé

(1) Ombudsman des assurances, Chiffres et Analyse 2010, <http://www.ombudsman.as/fr/publications/index.asp> (mai 2011), p. 17.

(2) *Ibidem*.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2010-2011

19 JULI 2011

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen teneinde een databank van schadegevallen op te richten

(Ingediend door de heren Ahmed Laaouej
en Louis Siquet)

TOELICHTING

Volgens het verslag 2010 van de Ombudsman van de Verzekeringen zijn de klachten van de verzekerden in de sector van de autoverzekeringen met 21 % toegenomen (1). Wat de verplichte BA Autoverzekering betreft, zouden de consumenten meer bepaald ontevreden zijn over het beheer van de overeenkomsten en zou bijna 36 % van de klachten betrekking hebben op het bedrag en de betaling van de premie (2). Om het aantal klachten over de verzekeringspremies te doen afnemen, menen de indieners dat de verzekerden beter geïnformeerd moeten worden over de schadegevallen. De premie van een verzekering die de burgerlijke aansprakelijkheid inzake motorrijtuigen dekt, wordt immers voor een groot deel beïnvloed door de schadegevallen waarvoor de verzekerde in het verleden aansprakelijk is gesteld. Om deze *a posteriori* personalisering van de premie vast te stellen, moet de kandidaat-verzekerde zo volledig en correct mogelijke informatie over deze schadegevallen aan de verzekeraar verstrekken.

Momenteel dient dit bewijs te worden geleverd aan de hand van een schadeattest, waarvan de inhoud

(1) Ombudsman van de Verzekeringen, Cijfers en Analyse 2010, http://www.ombudsman.as/nl/documents/Rapport_Ombudsman_2010.pdf (mei 2011), blz. 17.

(2) *Ibidem*.

par l'article 1er *quater* de l'arrêté royal du 14 décembre 1992 relatif au contrat-type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs. Les renseignements qui doivent être indiqués sur l'attestation doivent permettre d'identifier le preneur d'assurance, l'assureur, le véhicule, le contrat, ainsi que, pour chaque accident, le conducteur impliqué, le montant des indemnités payées, l'indication que le dossier est ou non clôturé et l'indication que la responsabilité du conducteur est ou non engagée.

L'attestation de sinistralité se limite à la période de couverture chez l'assureur qui la délivre avec un maximum de cinq ans et celle-ci est systématiquement envoyée dans les quinze jours qui suivent la fin du contrat ou sur demande de l'assuré. Ainsi, chaque assuré est tenu de conserver précieusement les attestations reçues en fin de contrat afin de les produire devant son nouvel assureur. À cet égard, plus un conducteur peut faire la preuve d'une longue période d'assurance sans sinistre, meilleures sont ses chances d'obtenir une tarification favorable.

Cet état de fait présente différents désavantages pour les assurés.

D'abord, il est contraignant car l'assuré est tenu de conserver les attestations. Par ailleurs, la non-production d'une attestation peut faire surgir des conflits entre l'assureur et le candidat-assuré quant à la sinistralité réelle de ce dernier. Enfin, le délai entre la fin du contrat et l'envoi de l'attestation, ainsi que l'obligation de la demander en cours de contrat souvent moyennant paiement de frais, constitue un frein à la mobilité des assurés et à la concurrence entre les assureurs.

C'est pourquoi les auteurs de la proposition estiment nécessaire de créer une base de données qui reprendrait l'ensemble des sinistres survenus dans le cadre de l'assurance responsabilité civile automobile. Chaque assuré disposerait ainsi, pratiquement en temps réels, des informations qui figurent actuellement sur l'attestation de sinistralité.

La base de données serait alimentée par les assureurs après la déclaration de chaque sinistre. La consultation de cette base de données serait exclusivement réservée aux assurés.

À cette fin, les auteurs proposent de confier la gestion de la base de données au Fonds commun de garantie automobile, lequel exerce déjà plusieurs missions d'information en matière d'accidents affectant des véhicules automoteurs.

wordt vastgesteld door artikel 1^{quater} van het koninklijk besluit van 14 december 1992 betreffende de modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen. De inlichtingen die op het attest moeten worden vermeld, omvatten de verzekeringsnemer, de verzekeraar, het voertuig, de overeenkomst alsook voor elk ongeval de betrokken bestuurder, het bedrag van de betaalde schadevergoedingen, de vermelding of het dossier al dan niet is afgesloten en de vermelding of de aansprakelijkheid van de bestuurder al dan niet is aangetoond.

Het schadeattest is beperkt tot de dekkingsperiode bij de verzekeraar die het aflevert met een maximum van vijf jaar en wordt systematisch verzonden binnen een termijn van vijftien dagen volgend op het einde van de overeenkomst of op verzoek van de verzekerde. Zo moet elke verzekerde de attesten die hij aan het einde van een overeenkomst heeft ontvangen, nauwgezet bijhouden om aan zijn nieuwe verzekeraar te kunnen voorleggen. De bestuurder die een lange verzekeringsperiode zonder schadegevallen kan aantonen, heeft meer kans om een gunstig tarief te verkrijgen.

Deze feitelijke situatie brengt verschillende nadelen voor de verzekerden met zich mee.

Ten eerste is het een lastige situatie voor de verzekerde die verplicht is de attesten bij te houden. Bovendien kan het niet afleveren van een attest conflicten doen ontstaan tussen de verzekeraar en de kandidaat-verzekerde over de reële schadegevallen van de verzekerde. Tot slot vormt de termijn tussen het einde van de overeenkomst en de verzending van het attest alsook de verplichting om het in de loop van de overeenkomst te vragen — waarvoor vaak kosten moeten worden betaald — een belemmering voor de mobiliteit van de verzekerden en de concurrentie tussen de verzekeraars.

Om die reden achten de indieners van het voorstel het noodzakelijk om een databank op te richten met alle schadegevallen in het kader van de burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen. Zo zou elke verzekerde praktisch in real time beschikken over de informatie die momenteel op het schadeattest staat.

De databank zou door de verzekeraars worden bijgewerkt na de aangifte van elk schadegeval. Deze databank zou uitsluitend door de verzekerden kunnen worden geraadpleegd.

Hiertoe stellen de indieners voor om het beheer van de databank toe te vertrouwen aan het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds, dat reeds verschillende informatieopdrachten inzake ongevallen met motorrijtuigen vervult.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

L'article 19*bis*-10/1 introduit par cet article reprend les données qui doivent figurer sur les attestations de sinistralité en vertu de l'actuel article 1er*quater* de l'arrêté royal du 14 décembre 1992 relatif au contrat-type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs. Le point 7, qui concerne le degré de l'ancien système bonus-malus a été omis étant donné que cette information a disparu des actuelles attestations de sinistralité.

L'article 19*bis*-10/2 impose aux assureurs d'alimenter la base de données le plus rapidement après chaque déclaration de sinistre. Étant donné que les informations connues au moment de cette déclaration ne sont, sauf exception, pas toutes connues (montant des indemnités, détermination des responsabilités, ...), le second alinéa impose une mise à jour régulière des données.

L'article 19*bis*-10/3 réserve la consultation de la base de données aux seuls preneurs d'assurance pour les contrats dont ils sont titulaires.

L'article 19*bis*-10/4 prévoit un strict secret professionnel des gestionnaires de la base de données. Ce régime est copié sur les actuels articles 19*bis*-9 et 19*bis*-10 relatifs à d'autres missions d'information du Fonds commun de garantie. Ce secret ne fait pas obstacle à la communication d'informations avec des organismes poursuivant une mission similaire dans ou en dehors de l'Espace économique européen, ainsi qu'à la production, par le Fonds, de statistiques anonymes sur les accidents de la circulation.

Article 3

Afin de créer une base de données relatives aux sinistres qui soit rapidement disponible pour les preneurs d'assurance, il a été prévu que chaque assureur transmette, dans un délai de six mois après l'entrée en vigueur de la présente loi, l'état actuel des sinistres — moins quinze jours, qui est le délai accordé dans le cas de déclaration de sinistre — au Fonds commun de garantie

Article 4

Cet article abroge l'article 1er*quater* de l'arrêté royal contrat-type auto.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2

Het artikel 19*bis*-10/1 dat door dit artikel wordt ingevoegd, somt de gegevens op die op de schadeattesten moeten staan krachtens het huidige artikel 1*quater* van het koninklijk besluit van 14 december 1992 betreffende de modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen. Punt 7, dat de graad van het vroegere bonus-malussysteem betreft, is weggelaten aangezien deze informatie uit de huidige schadeattesten is verdwenen.

Artikel 19*bis*-10/2 verplicht de verzekeraars om de databank zo snel mogelijk bij te werken na elke aangifte van een schadegeval. Aangezien op het moment van deze aangifte behoudens uitzondering niet alle informatie bekend is (bedrag van de vergoedingen, bepaling van de aansprakelijkheid, ...), legt het tweede lid een regelmatige bijwerking van de gegevens op.

Artikel 19*bis*-10/3 stelt vast dat alleen de verzekeringsnemers de databank mogen raadplegen voor de overeenkomsten waarvan zij houder zijn.

Artikel 19*bis*-10/4 voorziet in een strikt beroepsgeheim voor de beheerders van de databank. Dit stelsel is overgenomen van de huidige artikelen 19*bis*-9 en 19*bis*-10 met betrekking tot andere informatieopdrachten van het Gemeenschappelijk Waarborgfonds. Dit geheim vormt geen beletsel voor het meedelen van informatie aan organisaties met een vergelijkbare opdracht binnen of buiten de Europese Economische Ruimte alsook voor het produceren van anonieme statistieken over verkeersongevallen door het Fonds.

Artikel 3

Teneinde een schadegevalendatabank op te richten, wordt bepaald dat elke verzekeraar binnen een termijn van zes maanden na de inwerkingtreding van deze wet, de huidige stand van de schadegevallen — min vijftien dagen, dit wil zeggen de toegekende termijn bij de aangifte van schadegevallen — aan het Gemeenschappelijk Waarborgfonds doorgeeft.

Artikel 4

Dit artikel heft artikel 1*quater* van het koninklijk besluit modelovereenkomst motorrijtuigen op.

Article 5

Un délai de six mois a été jugé nécessaire afin que le Fonds et les assureurs mettent en place les systèmes informatiques et les procédures de gestion de la base de données.

Ahmed LAAOUEJ.
Louis SIQUET.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi concerne une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs, il est introduit dans le chapitre *IVbis*, une section 2/1 comportant les articles *19bis-10/1* à *19bis-10/4*, rédigés comme suit :

« Section 2/1

Base de données relative aux sinistres affectant les contrats d'assurance couvrant la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

Article *19bis-10/1*

Le Fonds tient un registre contenant les données suivantes :

- 1° l'identification de l'assureur;
- 2° l'identification du preneur d'assurance;
- 3° la catégorie et l'usage du véhicule;
- 4° le numéro du contrat;
- 5° la date d'échéance annuelle du contrat;
- 6° la date de prise d'effet et la date de fin du contrat;
- 7° pour chaque sinistre survenu pendant la période de couverture, avec un maximum de cinq ans, qui précèdent immédiatement la fin du contrat :

a) la date de survenance;

Artikel 5

Een termijn van zes maanden werd nodig geacht opdat het Fonds en de verzekeraars de informatica-systemen en de procedures voor het beheer van de databank op poten kunnen zetten.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake de motorvoertuigen wordt in het hoofdstuk *IVbis* een afdeling 2/1 ingevoegd, die de artikelen *19bis-10/1* tot *19bis-10/4* bevat, luidende :

« Afdeling 2/1

Databank met betrekking tot de schadegevallen in het kader van de verzekeringsovereenkomsten die de aansprakelijkheid inzake motorrijtuigen dekken

Artikel *19bis-10/1*

Het Fonds houdt een register met de volgende gegevens bij :

- 1° de identificatie van de verzekeraar;
- 2° de identificatie van de verzekeringsnemer;
- 3° de categorie en het gebruik van het voertuig;
- 4° het nummer van de overeenkomst;
- 5° de jaarlijkse vervaldatum van de overeenkomst;
- 6° de datum van inwerkingtreding en de datum van het einde van de overeenkomst;
- 7° voor elk schadegeval tijdens de dekkingsperiode, met een maximum van vijf jaar onmiddellijk voorafgaand aan het einde van de overeenkomst :

a) de datum van het schadegeval;

b) les nom, prénom et date de naissance du conducteur ayant causé le sinistre;

c) le montant des indemnités réelles payées par l'assureur;

d) l'indication du fait que le dossier est ou non clôturé;

e) l'indication du fait que la responsabilité du conducteur est engagée, partagée, non engagée ou non encore déterminée;

f) le cas échéant, la mention que les montants payés l'ont été sur la base de l'article 29bis;

g) la date à laquelle les renseignements visés par le présent article ont été établis.

Article 19bis-10/2

Les données visées à l'article 19bis-10/1 sont communiquées par l'assureur affilié au Fonds couvrant la responsabilité civile de chaque véhicule impliqué dans un accident dans les quinze jours de la déclaration du sinistre.

Elles sont mises à jour, le cas échéant, à la date de l'échéance annuelle du contrat et lors de la clôture du dossier sinistre.

Article 19bis-10/3

Chaque preneur d'assurance peut, sur simple demande adressée au Fonds et selon les formes et la procédure que celui-ci détermine, recevoir la communication des données visées à l'article 19bis-10/1 et concernant le ou les contrats dont il est titulaire.

Article 19bis-10/4

Les membres du Conseil d'administration du Fonds ainsi que les personnes habilitées, en vertu d'une disposition légale ou statutaire, à assister aux réunions de ce Conseil, de même que les membres du personnel du Fonds et les personnes ayant exercé par le passé les fonctions précitées, sont soumis au secret professionnel et ne peuvent divulguer à quelque personne ou autorité que ce soit les données dont ils ont eu connaissance en raison des missions visées au présent chapitre, hormis le cas où ils sont appelés à rendre témoignage en justice en matière pénale.

L'alinéa précédent ne porte pas préjudice à la possibilité, pour le Fonds :

1° de communiquer, sous une forme sommaire ou agrégée, des données relatives aux sinistres, aux entreprises d'assurances ou preneurs d'assurance à condition que les éléments individuels relatifs aux

b) de naam, voornaam en geboortedatum van de bestuurder die het schadegeval heeft veroorzaakt;

c) het bedrag van de werkelijke schadevergoeding die door de verzekeraar is betaald;

d) de vermelding of het dossier al dan niet is afgesloten;

e) de vermelding of de aansprakelijkheid van de bestuurder is aangetoond, gedeeld, niet aangetoond of nog niet bepaald;

f) desgevallend de vermelding dat de bedragen zijn betaald op grond van artikel 29bis;

g) de datum waarop de inlichtingen bedoeld in dit artikel zijn opgesteld.

Artikel 19bis-10/2

De gegevens bedoeld in artikel 19bis-10/1 worden binnen een termijn van vijftien dagen vanaf de aangifte van het schadegeval meegedeeld door de bij het Fonds aangesloten verzekeraar die de burgerlijke aansprakelijkheid dekt van elk voertuig dat bij een ongeval is betrokken.

Ze worden desgevallend bijgewerkt op de jaarlijkse vervaldatum van de overeenkomst en bij de afsluiting van het shadedossier.

Artikel 19bis-10/3

Elke verzekeringsnemer kan op eenvoudig verzoek aan het Fonds en volgens de vormvereisten en de procedure die het Fonds bepaalt, de gegevens bedoeld in artikel 19bis-10/1 en betreffende de overeenkomst of de overeenkomsten waarvan hij houder is, ontvangen.

Artikel 19bis-10/4

De leden van de raad van bestuur van het Fonds, de personen die krachtens een wettelijke of statutaire bepaling gemachtigd zijn om aanwezig te zijn op de vergaderingen van deze raad, de personeelsleden van het Fonds en de personen die voorheen de genoemde functies hebben uitgeoefend, zijn gebonden door het beroepsgeheim en mogen de gegevens waarvan ze kennis hebben gekregen op grond van de in dit hoofdstuk bedoelde opdrachten, aan geen enkele persoon of overheid meedelen, behalve wanneer ze worden opgeroepen om getuigenis in rechte in strafzaken af te leggen.

Het vorige lid doet geen afbreuk aan de mogelijkheid voor het Fonds om :

1° de gegevens met betrekking tot de schadegevallen in beknopte of samengevoegde vorm mee te delen aan de verzekeringsmaatschappijen of verzekeringsnemers op voorwaarde dat de individuele ge-

entreprises d'assurances ou aux preneurs d'assurance ne puissent être identifiés;

2° sur la base d'un accord de collaboration réciproque avec un organisme d'information similaire d'un autre État membre de l'Union européenne, de recevoir, de céder ou d'échanger des données;

3° sur la base d'un accord de collaboration réciproque, avec un organisme d'information similaire d'un État tiers, de recevoir, de céder ou d'échanger des données, pour autant que cet organisme soit soumis à un secret professionnel équivalent à celui visé au présent article.»

Art. 3

Chaque assureur transmet au Fonds commun de garantie, dans les six mois de l'entrée en vigueur de la présente loi, les informations visées à l'article 19bis-10/1 et selon les procédures visées à l'article 19bis-10/2, de la loi du 21 novembre 1989 précitée, tels que modifiés par l'article 2 de la présente loi. Les données transférées sont arrêtées à une date qui ne peut être antérieure de quinze jours à celle du transfert.

Art. 4

L'article 1^{quater} de l'arrêté royal du 14 décembre 1992 relatif au contrat-type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs est abrogé.

Art. 5

La présente loi entre en vigueur le premier jour du sixième mois qui suit celui au cours duquel il aura été publié au *Moniteur belge*.

9 juin 2011.

Ahmed LAAOUEJ.
Louis SIQUET.

gevens over de verzekeringsmaatschappijen of de verzekeringsnemers niet kunnen worden geïdentificeerd;

2° op grond van een wederzijds samenwerkingsakkoord met een soortgelijk informatiecentrum van een andere lidstaat van de Europese Unie gegevens te ontvangen, door te geven of uit te wisselen;

3° op grond van een wederzijds samenwerkingsakkoord met een soortgelijk informatiecentrum van een derde Staat gegevens te ontvangen, door te geven of uit te wisselen, voor zover deze instelling is gebonden door een beroepsgeheim dat gelijkwaardig is aan dat bedoeld in dit artikel.»

Art. 3

Elke verzekeraar bezorgt het Gemeenschappelijk Waarborgfonds binnen een termijn van zes maanden vanaf de inwerkingtreding van deze wet, de informatie bedoeld in artikel 19bis-10/1 en volgens de procedures bedoeld in artikel 19bis-10/2 van de genoemde wet van 21 november 1989, zoals gewijzigd bij artikel 2 van deze wet. De overgedragen gegevens worden vastgesteld op een datum die niet meer dan vijftien dagen vroeger mag vallen dan de datum van de overdracht.

Art. 4

Artikel 1^{quater} van het koninklijk besluit van 14 december 1992 betreffende de modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen wordt opgeheven.

Art. 5

Deze wet treedt in werking de eerste dag van de zesde maand na die waarin zij is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

9 juni 2011.